

Α' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

«Νέοι και ψυχαγωγία»

Ο τρόπος ψυχαγωγίας των ανθρώπων κάθε εποχής, και ιδιαίτερα των νέων, βρίσκεται σε συνάρτηση με τις δυνατότητες που παρέχει κάθε φορά η κοινωνία, τις διεξόδους και τις λύσεις που προσφέρει στα αναφερόμενα προβλήματα και παράλληλα ανακλά το πολιτισμικό επίπεδο, δηλαδή το περιεχόμενο της σκέψης, των αναζητήσεων και των τέρψεων των εν λόγω ατόμων και σκιαγραφεί την ίδια την εικόνα τους. Αυτό σημαίνει πως ο τρόπος ψυχαγωγίας είναι ο καθρέπτης μιας κοινωνίας...

Σήμερα, μέσα στο γενικότερο πλαίσιο μιας καταναλωτικής κοινωνίας ακόμη και η διασκέδαση έγινε καταναλωτικό προϊόν που αγοράζεται και πουλιέται. Η λεγόμενη «βιομηχανία του ελεύθερου χρόνου», χρησιμοποιώντας τις τεχνικές του Marketing, επιβάλλει στους νέους ορισμένα στερεότυπα συμπεριφοράς, όσον αφορά τον τρόπο ψυχαγωγίας. Οι νέοι, για να μην απομονωθούν από τους συνομιλητές τους, αναγκάζονται να αποδεχτούν όδονται «να χάσουν το πρόσωπό τους, για να μοιάσουν με τους άλλους».

Από τις ψυχαγωγικές εκδηλώσεις τους λείπει ο αυτοσχεδιασμός, ο αυθορμητισμός, η γνησιότητα. Ακόμη και κάποιες υστερικές εκδηλώσεις είναι μέσα στο πρόγραμμα ένα είδος «ψυχαγωγικού χάπενινγκ». Εφόσον οι νέοι είναι το τραγούδι τους. Σήμερα το τραγούδι ελέγχεται από κάποιες πολυεθνικές εταιρείες, που καθορίζουν έναν ενιαίο τρόπο ψυχαγωγίας για όλη τη νεολαία της γης. Βέβαια, το τραγούδι πρέπει να ενώνει αλλά όχι να ισοπεδώνει ή να ομοιοποιεί και να περνά στο χώρο της νεολαίας κάποια ύποπτα μηνύματα και κάποιους ύποπτους τρόπους ζωής. Η ετεροκατευθυνόμενη, όμως, διασκέδαση δεν ικανοποιεί τις βαθύτερες ανάγκες των νέων, αφού πρωταρχικά μέσω αυτής αποσκοπείται η εξασφάλιση του κέρδους. Γι' αυτό άλλωστε αντιμετωπίζει τους νέους σαν οικονομικά μεγέθη κι όχι ως αυτόνομες προσωπικότητες, με αναπτυγμένη κρίση, βούληση κι ευαισθησία. Η ψυχαγωγία από αγωγή της ψυχής γίνεται αγωγή προς κατανάλωση.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες ο νέος, συχνά, κυριεύεται από μια παθητικότητα. Οι διάφορες μορφές ψυχαγωγίας, όπως ο χορός και το τραγούδι, δεν λειτουργούν ως ερεθίσματα, που θα τον προτρέψουν να εκφραστεί μ' ένα δικό του δυναμισμό και δημιουργικό τρόπο ψυχαγωγίας. Αντίθετα, τον ωθούν σε μια παθητική στάση ζωής, σε πανομοιότυπες μορφές διασκέδασης που τον διδάσκουν απάθεια και αδιαφορία. Συχνά το τραγούδι γίνεται ένας άμεσος ή έμμεσος τρόπος προβολής των ναρκωτικών, κάποιων αντικοινωνικών συμπεριφορών και ψυχοφθόρων ιδεολογιών. Σήμερα το μοντέρνο τραγούδι διαμορφώνει όχι μόνο τη γλώσσα αλλά και τη σκέψη των νέων. Αυτό εξηγεί το γιατί το λεξιλόγιο της ελληνικής νεολαίας βρίθει από ξενικά στοιχεία ή από λέξεις δήθεν λαϊκές, που προωθούνται από κάποια τραγούδια μιας νέας αργκό, που εκφράζει τον πρόσφατο μουσικό μας λαϊκισμό, που δεν είναι τίποτε άλλο παρά εμβόλιο ανοησίας στη σκέψη και στη γλώσσα των νέων παιδιών.

Απ' όλα αυτά διαπιστώνουμε ότι ο σύγχρονος τρόπος ψυχαγωγίας δεν εξαρτάται, σε μεγάλο ποσοστό, από τη θέληση των ίδιων των νέων. Απλά τους μεταβάλλει σε άκριτους δέκτες απολαύσεων. Μέσω της ελεγχόμενης ψυχαγωγίας περνούν και οι νέοι τρόποι εξάρτησης. Κι επειδή οι νέοι όλου του κόσμου αντιμετωπίζουν τα ίδια προβλήματα, ρέπουν προς έναν ενιαίο τρόπο διασκέδασης. Όμως, από αυτό επωφελούνται οι πολυεθνικές δισκογραφικές εταιρείες, για να διαμορφώσουν ένα παγκόσμιο πρότυπο ψυχαγωγίας, σύμφωνα με τα δικά τους συμφέροντα. Σήμερα το τραγούδι εκφράζει κατά κάποιον τρόπο την ιδεολογία των νέων. Μέσα από αυτή την «ιδεολογία» επιχειρείται η αποεθνικοποίηση των λαών και η αποκοπή της νεολαίας από την εθνική της κουλτούρα. Δεν υποβοηθούνται σήμερα οι προσπάθειες, που θα έδιναν τις δυνατότητες στους νέους να βρουν και μέσα ψυχαγωγίας στη δική τους κουλτούρα.

Σ. Καργάκος

A. Να γράψετε στο τετράδιό σας μια περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε (100-120 λέξεις)

Μονάδες 25

B1. Να αναπτύξετε σε 60-80 λέξεις το νόημα της παρακάτω απόψης του συγγραφέα:

«Η ψυχαγωγία από αγωγή της ψυχής γίνεται αγωγή προς κατανάλωση».

Μονάδες 10

B2. Να γράψετε ένα συνώνυμο για καθένα από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:

αυτόνομες, θέληση, κυριεύεται, παθητικότητα, ερεθίσματα

Μονάδες 5

B3. Να επισημάνετε τα δομικά στοιχεία της τρίτης παραγράφου («Από τις ψυχαγωγικές εκδηλώσεις τους ... αγωγή προς κατανάλωση»).

Μονάδες 5

B4. Να γράψετε τους πλαγιότιτλους της τρίτης και της πέμπτης παραγράφου του κειμένου.

Μονάδες 5

Γ. Ποιοι παράγοντες μπορούν να βοηθήσουν τους νέους να στραφούν στη γνήσια ψυχαγωγία;

Υποθέστε πως το κείμενό σας θα αποτελέσει την εισήγησή σας σε συζήτηση που θα διεξαχθεί σε συνάντηση των μαθητών των σχολείων της περιοχής σας με τους τοπικούς φορείς της πολιτείας. (400-500 λέξεις)

Μονάδες 50